Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Avasiloaie Tatiana)
Dosarul nr. 3a-329/24 (2-21140189-02-3a-05032024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

2 septembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Sîrbu Victoria şi Bostan Angela
Grefier Mazurchevici Maria

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de SRL ”Frigo-Term” asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 mai 2022, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL ”Frigo-Term” împotriva Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la anularea deciziei nr.***** din 11.08.2021 de examinare a cererii prealabile, anularea actului de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018 și a procesului-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, prin care dosarul de subvenționare nr.*****, depus de SRL ”Frigo-Term” a fost declarat neeligibil, obligarea pârâtei să autorizeze spre plată și achite reclamantei sprijinul financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.*****, în mărime de 223817 lei,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La data de 22.09.2021, SRL ”Frigo-Term” a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură prin care a solicitat anularea deciziei nr.P62/1084 din 11.08.2021 de examinare a cererii prealabile, anularea actului de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018 și a procesului-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, prin care dosarul de subvenționare nr.*****, depus de SRL ”FrigoTerm” a fost declarat neeligibil, obligarea pârâtei să autorizeze spre plată și achite reclamantei sprijinul

financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.*****, în mărime de 223817 lei.

În motivarea acțiunii SRL „Frigo-Term” indică că, a depus la Agenţie dosarul de subvenţionare nr. *****, conform Submăsurii 1.6.1, Stimularea investiţiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare şi procesare, Case de ambalare şi frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor şi a legumelor, din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017, conform căruia a solicitat acordarea subvenţiei pentru amenajarea şi utilarea unei camere frigorifice pentru păstrarea fructelor.

Reține că conform materialelor dosarului de subvenţionare se atestă că, SRL „Frigo-Term” a efectuat investiţia într-o construcţie agroindustrială existentă, cu numărul cadastral *****1, asupra căruia SRL „Frigo-Term” deţine drept de proprietate. Astfel, construcţia existentă a fost reutilată în depozit frigorific.

Notează că, la data de 01.02.2021, SRL „Frigo-Term”, a depus la Agenția de Intervenţii şi Plăţi pentru Agricultură o cerere prin care a solicitat să fie informat despre examinarea dosarului de subvenționare nr. ***** şi în cazul existenţei unei Decizii să-i fie comunicată.

Prin răspunsul Agenției din 01.03.2021, cererea depusă de SRL „Frigo-Term” privind comunicarea informației a fost respinsă ca tardivă.

La data de 01.04.2021, SRL „Frigo-Term” a contestat prin cerere prealabilă refuzul Agenției din 01.03.2021, de a i se comunica informaţia.

Ca rezultat al acesteia, la data de 02.06.2021, în adresa SRL „Frigo-Term” a fost comunicată informaţia solicitată şi remise actele Agenţiei emise în cadrul dosarului de subvenţionare nr. *****, actul de inspecţie nr. 719/is/2018 şi procesul verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018.

Reclamanta remarcă că potrivit actului de inspecţie nr. 719/is/2018 al Agenţiei, s-a menţionat că, în cadrul verificării obiectului pentru care s-a solicitat sprijin financiar, s-a constatat faptul efectuării investiţiei de către SRL „Frigo-Term”. Conform dosarului de subvenţionare SRL „Frigo-Term” a procurat de la SRL „Frigocomplet”, echipament frigorific (panou sandwich cu grosimea de 80 mm şi o uşă frigorifică) şi de la SRL „Maşfrigcom” a procurat echipament frigorific (o maşină frigorifică de model Bitzer MFC LH 135/4 cu răcitor de aer model CCD 63507E). Grupul de lucru a verificat existenţa şi corespunderea echipamentului frigorific, iregularităţi nu au fost constatate, însă, în urma verificării datelor din BCD Cadastru, s-a constatat că, SRL „Frigo-Term” nu dispune de drept de posesie pentru lotul de teren cu nr. cadastral *****, cu suprafata de 3,4565 ha, pe care a fost efectuată investiția, fapt ce contravine prevederilor pct. 7 din Regulament. În temeiul acestei constatări dosarul de subvenţionare depus de către SRL „Frigo-Term” a fost propus a fi declarat neeligibil. Totodată, prin procesul verbal privind constatarea iregularităţilor *****, dosarul de subvenţionare nr. *****, depus de SRL „Frigo- Term” a fost declarat neeligibil.

Mai indică că, la data de 02.07.2021, SRL „Frigo-Term” a depus la Agenţie o cerere prealabilă nr. *****, prin care a solicitat să fie revocat/retras actul de inspecţie nr. 719/is/2018 şi procesul verbal privind constatarea iregularităților *****, prin care dosarul de subvenționare nr. *****, depus de SRL „Frigo-Term” a fost declarat neeligibil, cu dispunerea autorizării spre plată şi achitarea către SRL „Frigo-Term” a sprijinului financiar solicitat conform dosarului de subvenţionare nr. *****, în sumă de 223 817 lei.

Susține că prin cererea prealabilă depusă SRL ”Frigo-Term” a explicat că, actul de inspecţie şi procesul verbal de constatare a iregularităţilor emise de Agenţie, prin care s-a constatat că, SRL„Frigo-Term” nu dispune de drept de posesie pentru lotul de teren cu nr. cadastral *****, cu suprafaţa de 3,4565 ha, pe care a fost efectuată investiţia, fapt ce contravine prevederilor pct. 7 din Regulament, sunt ilegale din motivul că, constatările efecuate în cadrul inspecţiei nu corespund realităţii. Or, investiţia nu a fost efectuată pe lotul de teren cu numărul cadastral ***** cu suprafaţa de 3,4565 ha, precum este indicat în actul de inspecţie, dar investiţia a fost efectuată în construcția agroindustrială existentă cu numărul cadastral *****1, prin reutilarea acesteia în depozit frigorific. Asupra construcției respective SRL „Frigo-Term” dispune de drept de proprietate, fapt ce corespunde prevederilor pct. 7 subpct. 7 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017, conform cărora: sînt pasibili de subvenţionare producătorii agricoli (...) care sînt deţinători legali ai bunurilor imobile în/pe care se efectuează investiţia (...). Or, cu alte cuvinte spus, sunt deţinători legali ai bunurilor imobile în care se efectuează investitia, sau detinători legali ai bunurilor mobile pe care se efectuează investitia. În speţă, investiţia a fost efectuată în bunul imobil cu nr. cadastral *****1, construcție agroindustrială existentă, deci nu constituie încălcarea prevederilor pct. 7 subpct. 7 din Regulament.

Notează că prin Decizia nr. ***** din 11.08.2021, emisă de Comisia de examinare a cererilor prealabile din cadrul Agenţiei de Intervenţii şi Plăţi pentru Agricultură, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă depusă de SRL ”Frigo-Term”.

Societatea reclamantă consideră Decizia Agenţiei nr. ***** din 11.08.2021, ca fiind ilegală din următoarele considerente.

În conformitate cu actul de inspecţie nr. 719/is/2018 din 07.12.2018 și a procesului verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, dosarul de subvenţionare nr. *****, a fost declarat neeligibil din motivul că, SRL „Frigo-Term” nu dispune de drept de posesie pentru lotul de teren *****, pe care a fost efectuată investiţia, fapt ce contravine pct. 7 din Regulament, aceasta pe cînd de fapt investiţia nu a fost efectuată pe lotul respectiv de teren, dar în construcţia agroindustrială existentă cu numărul cadastral *****1. Astfel, SRL „Frigo-Term” nu a efectuat investiția pe terenul cu numărul cadastral *****, precum se indica în

actul de inspecţie, adică, nu a ridicat o construcţie nouă, dar investiţia a fost efectuată într-o construcţie existentă cu numărul cadastral *****1, a cărui proprietar este conform actelor de proprietate. Astfel, construcţia agroindustrială existentă a fost reutilată în depozit frigorific.

Conform pct. 7 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017, sînt pasibili de subvenţionare producătorii agricoli, grupurile de producători care au efectuat investiţia ce corespunde domeniilor de acţiune aferente fiecărei măsuri de sprijin financiare şi care: 7) sînt deţinători legali ai bunurilor imobile în/pe care se efectuează investiţia şi proprietari ai bunurilor mobile ce constituie obiect al investiţiei, (...). Prin urmare, potrivit tehnicii normative bara oblică „/” substituie conjuncţia „sau”. Astfel, textul pct-lui 7 din Regulament urmează a fi înţeles: „sunt deţinători legali ai bunurilor imobile în care se efectuează investiţia sau sunt deţinători legali ai bunurilor imobile pe care se efectuează investiţia.

Explică SRL „Frigo-Term” că este proprietar al bunului imobil cu numărul cadastral *****1 în care a fost efectuată investiţia, deci nu se constată încălcare a prevederilor pct. 7 subpct 7 din Regulament.

Având în vedere că alte neconformităţi nu au fost constate de Agenţie, se constată că, SRL „Frigo-Term” corespunde tuturor condiţiilor de eligibilitate prevăzute de Regulament pentru a beneficia de sprijinul financiar solicitat. Totodată, menționează că, conform Deciziei nr. ***** din 11.08.2021, a Comisiei de examinare a cererilor prealabile din cadrul Agenţiei de Intervenții şi Plăţi pentru Agricultură a fost indicat faptul că, cererea prealabilă urmează a fi respinsă ca tardivă din considerentul că actele contestate au fost comunicate petiționarului imediat după examinarea dosarului în cadrul direcțiilor de resort.

SRL „Frigo-Term” subliniază că nu are de unde şti când a fost examinat dosarul său de subvenționare în cadrul direcțiilor de resort. Totodată, în adresa întreprinderii nu a fost comunicat nici un act al Agenției privitor la rezultatele examinării dosarului de subvenționare, pînă la momentul în care SRL „Frigo-Term” nu a depus o cerere de solicitare să fie informat despre dosarul depus. Or, cererea respectivă după cum a explicat mai sus a fost inițial respinsă, iar, ulterior, după contestarea acesteia Agenția la data de 02 iunie 2021, a comunicat actele administrative către întreprindere.

Notează că în termenul prevăzut de Codul Administrativ de 30 zile, la data de 29 iunie 2021, prin intermediul poştei electronice a fost expediat către Agenţie cererea prealabilă, care a fost înregistrată de către Agenţie la data de 02.07.2021 cu nr. *****, prin care au fost contestate actele comunicate.

În acest sens, relevă faptul că, la data de 1 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul Administrativ al RM, aprobat prin Legea nr. 116 din 19.07.2018. Astfel, conform art. 258 alin. (3) din Codul Administrativ, procedura de contencios administrativ urmează a fi soluţionată prin prisma dispozițiilor Codului Administrativ al RM, iar,

în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ, adică prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793/2000.

În drept, reclamanta își întemeiază prezenta cerere în baza prevederilor art. art. 22; 189; 207; 208; 209; 212; 216; 2018; 221; 223; 224 lit.b); 225; 228; 229 Cod Administrativ al RM, precum și în temeiul prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Hotărîrea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 mai 2022, s-a respins acțiunea înaintată de SRL "Frigo-Term" împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la anularea deciziei nr.** din 11.08.2021 de examinare a cererii prealabile, anularea actului de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018 și a procesuluiverbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, prin care dosarul de subvenționare nr.*****, depus de SRL "Frigo-Term" a fost declarat neeligibil, obligarea pârâtei să autorizeze spre plată și achite reclamantei sprijinul financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.*****, în mărime de 223817 lei.***

Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a apelului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 14 iunie 2022, SRL "Frigo-Term" a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 mai 2022.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 23 mai 2022, iar cererea de apel a fost depusă la 14 iunie 2022, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de SRL "Frigo-Term" a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea motivată a fost comunicată părții apelante la 8 decembrie 2022 iar motivarea apelului a fost depusă la 14 martie 2023.

Prin încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de SRL „Frigo-Term", pe motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege (f. d. 87-89).

La 18 aprilie 2023, SRL „Frigo-Term” a depus recurs împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea încheierii recurate și remiterea cauzei spre rejudecare (f. d. 92-93, 96).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din din 28 februarie 2024, a fost admis recursul depus de SRL „Frigo-Term”. S-a anulat încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, și s-a restituie la Curtea de Apel Chișinău, cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Frigo-Term” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la contestarea actelor administrative, spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, în același complet de judecată.

În susținerea poziției sale, Curtea Supremă de Justiţie a reținut că, la cererea de recurs SRL „Frigo-Term” a anexat Nota eliberată de Oficiul Poştal Pocrovca, potrivit căreia avizul de recepţie nr. DS8007750749AS, prin care a fost expediată copia hotărârii motivate, a fost comunicată greşit reprezentantului unei alte întreprinderi.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat că instanța de apel în mod pripit a emis încheierea prin care a considerat ca fiind inadmisibil apelul depus de SRL „Frigo-Term”, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Drept urmare, motivarea apelului depusă de SRL „Frigo-Term” se consideră a fi depusă cu respectarea termenului legal.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În motivarea apelului, SRL ”Frigo-Term” a reiterat argumentele fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată. A solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunţarea unei decizii de admitere integrală a acţiunii.

Argumentele participanților la proces:

Reprezentantul părții apelante SRL ”Frigo-Term”, avocatul Leu Vasile, în ședința instanței de apel a susținut integral argumentele indicate în motivarea apelului, a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Reprezentantul părții intimate, Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Calineac Oleg, în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului declarat de SRL ”Frigo-Term”, cu menținerea hotărîrii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

Audiind participanții prezenți la proces, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, precum și cercetând din oficiu starea de fapt în baza tuturor probelor administrate la caz, Completul judiciar specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul declarat de SRL ”Frigo-Term” este întemeiat, motiv din care urmează a fi admis cu

casarea hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 mai 2022, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin. (1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii- casează integral hotărîrea primei instanțe și emite o nouă decizie.*

Potrivit dispozițiilor art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, *hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:*

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligaţia instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239-241 CPC, concluzionează că hotărârea instanţei de fond este adoptată cu aprecierea eronată a normelor procedural- materiale în coroborare cu circumstanţele faptice ale cauzei, motiv din care urmează a fi casată cu emiterea unei noi decizii de admitere parțială a pretențiilor formulate de SRL ”Frigo-Term”.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei și a dosarului administrativ atestă că, la data de 12.10.2018, SRL „Frigo-Term” a depus la AIPA dosarul de subvenționare nr. *****, conform Submăsurii 1.6.1, Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare şi procesare, Case de ambalare şi frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor şi a legumelor, din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017, conform căruia a solicitat subvenții pentru construcția unei camere frigorifice în cadrul unui depozit agroindustrial cu numărul cadastral *****1. (f. 12-15 dosar administrativ vol I).

Prin actul de inspecție nr. 719/is/2018 din 07.12.2018 emis de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, dosarul de subvenționare a fost declarat neeligibil din considerentul că solicitantul de subvenției SRL „Frigo-Term” nu deține drept de posesie legală asupra terenului pe care se află construcția agroindustrială, fapt ce, contravine pct. 7 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017. (f. 3-4 dosar administrativ vol I).

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, se constată că terenul cu nr. cadastral 3430102.005 aparține cu drept de proprietate Republicii Moldova, iar construcțiile aflate pe acest teren cu numărul cadastral 3430102.005.01 și 3430102.005.02 aparțin cu drept de proprietate SRL „Frigo-Term”. (f. 11-12 dosar administrativ vol II).

Astfel, conform procesului-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, ținând cont de Actul de inspecție nr. 719/is/2018 din 07.12.2018 şi în conformitate cu prevederile pct. 146 al Regulamentului cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului National de Dezvoltare a Agriculturii si Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21.06.2017, dosarul de subvenționare *****, a fost considerat neeligibil şi remis spre arhivare. (f. 2 dosar administrativ vol I).

La 01.02.2021, SRL „Frigo-Term", a depus la AIPA o cerere prin care a solicitat să fie informat despre examinarea dosarului de subvenționare nr. ***** şi în cazul existenţei unei Decizii să-i fie comunicată.

Prin răspunsul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 186/05 din 01.03.2021, cererea a fost respinsă ca tardivă.

La data de 01.04.2021, SRL „Frigo-Term" a contestat prin cerere prealabilă refuzul Agenției din 01.03.2021.

Prin scrisoarea nr. 531/05 din 27.05.2021, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a remis către SRL „Frigo-Term" actul de inspecţie nr. 719/is/2018 și procesul verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, recepționate de reclamantă la 02.06.2021. (f. 10, 13, 17-19, 20, 21 dosar administrativ vol II).

La data de 02.07.2021, SRL „Frigo-Term" a depus la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cerere prealabilă, care a fost înregistrată cu nr. *****, prin care a solicitat să fie revocat/retras actul de inspecţie nr. 719/is/2018 şi procesul verbal privind constatarea iregularităților *****, prin care dosarul de subvenționare nr. *****, depus de SRL „Frigo-Term" a fost declarat neeligibil, cu dispunerea autorizării spre plată şi achitarea către SRL „Frigo-Term" a sprijinului financiar solicitat conform dosarului de subvenţionare nr. *****, în sumă de 223 817 lei. (f. 7-8 dosar administrativ vol II).

Prin procesul verbal din 14.07.2021 al Comisiei de examinare a cererilor prealabile, s-a constatat imposibilitatea examinării cererii prealabile în termen general şi s-a dispus stabilirea uni termen de până la data de 23.08.2021, pentru finalizarea procedurii administrative, cu înștiințarea petiționarului. (f. 6 dosar administrativ vol II).

Prin Decizia nr. ***** din 11.08.2021 a Comisiei de examinare a cererilor prealabile, a fost respinsă cererea prealabilă depusă de SRL „Frigo-Term", ca fiind neîntemeiată.

Prin scrisoarea nr. 820/05 din 16.08.2021, Decizia nr. ***** din 11.08.2021, a fost a fost expediată în adresa SRL „Frigo-Term". (f. 1, 3-5 dosar administrativ vol II).

Manifestînd dezacordul cu actele administrative menționate supra, SRL "Frigo-Term" a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, prin care

a solicitat anularea deciziei nr.***** din 11.08.2021 de examinare a cererii prealabile, anularea actului de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018 și a procesului-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, prin care dosarul de subvenționare nr.*****, depus de SRL ”Frigo-Term” a fost declarat neeligibil, obligarea pârâtei să autorizeze spre plată și achite reclamantei sprijinul financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.*****, în mărime de 223817 lei.

Admisibilitatea acțiunii:

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantei este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ (în obligare) a fost înaintată de reclamantă cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actul de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018 și procesul-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, emise de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, precum și decizia Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr.***** din 11.08.2021 emisă în procedura prealabilă - constituie acte administrative individuale defavorabile reclamantei.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

(3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acţiunea în obligare

se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, se atestă că anterior sesizării instanței de contencios administrativ cu prezenta acțiune, SRL ”Frigo-Term” a respectat procedura prealabilă.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de SRL ”Frigo-Term” , la 22.09.2021 (în obligare), a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Referitor la fondul acţiunii.</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 mai 2022, s-a respins acțiunea înaintată de SRL ”Frigo-Term” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la anularea deciziei nr.***** din 11.08.2021 de examinare a cererii prealabile, anularea actului de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018 și a procesuluiverbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, prin care dosarul de subvenționare nr.*****, depus de SRL ”Frigo-Term” a fost declarat neeligibil, obligarea pârâtei să autorizeze spre plată și achite reclamantei sprijinul financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.*****, în mărime de 223817 lei.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, apreciază hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 mai 2022, ca fiind neîntemeiată din considerentele ce vor fi expuse încontinuare.

<u>LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data inițierii procedurii</u>

administrative):

Legii cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, nr. 276 din 16.12.2016:

Articolul 15. Atribuţiile și finanțarea Agenţiei de Intervenţie şi Plăţi pentru Agricultură

(1) Agenţia de Intervenţie şi Plăţi pentru Agricultură (în continuare – *Agenție*) este o autoritate administrativă în subordinea organului central de specialitate, menită să gestioneze resursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și resursele partenerilor de dezvoltare alocate spre administrare, să realizeze măsurile de intervenţie pentru agricultură, în condițiile legii.

(2) Întru realizarea obiectivelor sale, Agenţia exercită următoarele atribuții:
și mediului rural;

b) examinează cererile de acordare a subvențiilor, însoțite de dosarele cu documentele solicitate, depuse de către solicitanţi, precum şi eligibilitatea acestora de a beneficia de sprijin financiar din partea statului, conform procedurilor şi regulamentelor aprobate, în limita competențelor, prevăzute de prezenta lege;

c) autorizează plata subvențiilor (plăților directe) către beneficiarii de subvenții;

d) efectuează verificări pe teren ale obiectelor investițiilor pentru a stabili eligibilitatea acestora;

Articolul 24. Criteriile generale de eligibilitate

Sînt pasibili de subvenționare producătorii agricoli, grupurile de producători care corespund următoarelor criterii generale, aferente măsurilor de sprijin prevăzute la art. 17:

a) au efectuat investiția ce corespunde obiectivelor şi domeniilor de acțiune aferente măsurilor de sprijin respective;

b) au la bază un plan de afaceri, prin care să se demonstreze fezabilitatea proiectului în curs de realizare, pentru subvențiile ce depășesc 0,5 milioane lei și doar pentru anumite măsuri de sprijin stabilite în mod expres de organul central de specialitate;

c) au procurat bunuri (active) obiect al investiției eligibile de la furnizori şi distribuitori;

d) sînt deținători legali ai bunurilor imobile în/pe care se efectuează investiţia;

e) la data depunerii cererii de acordare a subvenţiei, nu au restanţe la achitarea impozitelor şi taxelor faţă de bugetul public naţional;

f) dispun de apartenență la una din asociațiile de profil ale producătorilor agricoli, cu excepția solicitanților de subvenții pentru măsurile prevăzute la art.17, prioritatea III lit. c)–f);

g) dovedesc prin acte confirmative realizarea investiției (facturi, ordine de plată, acte de dare în exploatare etc.);

h) nu sînt incluși în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții.

Articolul 28. Procedura de examinare a cererii de acordare a subvenţiei

(1) Examinarea cererilor de acordare a subvenţiilor (plăţilor directe) se realizează de către Agenție, în conformitate cu prevederile prezentei legi şi în modul stabilit de Guvern.

(2) Procedura de examinare a cererii de acordare a subvenţiei presupune următoarele etape:

a) recepţionarea dosarului cu documentele solicitate și înregistrarea acestuia în modul stabilit;

b) verificarea obiectului investiției la fața locului;

c) examinarea cererii de acordare a subvenției și autorizarea plăţilor.

Articolul 29. Recepţionarea dosarelor cu documentele solicitate

(1) Cererea de acordare a subvenţiei se depune de către reprezentantul legal al solicitantului la sediile subdiviziunilor teritoriale ale Agenției în raza teritorială a cărora s-a efectuat investiţia.

(2) Cererea de acordare a subvenţiei, însoțită de dosarul cu documentele solicitate, se depune conform ordinii stabilite de Guvern.

(3) După recepționare, cererile de acordare a subvenţiilor se supun înregistrării imediate în registrul manual de intrări al subdiviziunii teritoriale respective a Agenției și în baza de date a sistemului informațional de evidenţă a solicitanţilor şi beneficiarilor de subvenţii.

(4) În vederea asigurării respectării condiţiilor de eligibilitate şi stabilirii autenticităţii documentelor anexate la cererea de acordare a subvenţiei, reprezentanţii subdiviziunii teritoriale a Agenției sînt în drept:

a) să solicite documente suplimentare pentru confirmarea veridicităţii documentelor anexate la cerere dacă există temeiuri suficiente de a presupune caracterul neveridic al acestora;

b) să solicite autorităţilor de orice nivel informaţii referitoare la solicitantul subvenţiei și obiectul investiției;

c) să verifice la faţa locului obiectul investiţiei, starea acestuia în vederea stabilirii cheltuielilor suportate.

Articolul 30. Termenul de examinare a cererii de acordare a subvenţiei

(1) Cererea de acordare a subvenţiei se examinează în dependență de complexitatea acesteia, volumul investiției pentru care se solicită subvenție, în termen de cel mult 2 luni de la data depunerii acesteia la subdiviziunea teritorială a Agenției, cu excepția cererilor pentru plățile directe al căror termen de examinare va fi stabilit de Guvern.

(2) În cazuri de complexitate, termenul stabilit la alin. (1) poate fi prelungit cu 10 zile lucrătoare, cu înștiințarea în scris a solicitantului.

Articolul 32. Autorizarea spre plată a subvenţiei

(1) Procesul de autorizare spre plată a subvenției (plății directe) are la bază următoarele principii:

a) asigurarea transparenţei;

b) asigurarea tratamentului egal, imparţialităţii şi nediscri-minării față de toți solicitanţii;

c) declararea pe propria răspundere a solicitantului privind respectarea condiţiilor de eligibilitate, veridicitatea actelor anexate la cerere, costurilor investiției pentru care se solicită subvenția;

d) autorizarea plăţilor în ordinea recepţionării dosarelor cu documentele solicitate, conform regulii „primul venit, primul servit”.

(4) În scopul asigurării transparenței și participării în procesul de subvenționare, în cadrul Agenției se instituie Comitetul de evaluare a cererilor de acordare a subvențiilor și autorizare a plăților (în continuare – *Comitetul de evaluare și autorizare*), care este un organ colegial format din reprezentanții organului central de specialitate, ai Agenției și, după caz, experți din domeniile aferente sectorului agroindustrial.

(5) De competența Comitetului de evaluare și autorizare ține selectarea cererilor de acordare a subvențiilor, care cad sub incidența alin. (2), și autorizarea plăților pentru acestea.

(7) Decizia de autorizare spre plată a subvenției constituie temei pentru trecerea în contul beneficiarului a sumei subvenției (plății directe).

Regulamentul privind condiţiile, ordinea şi procedura de acordare a mijloacelor Fondului Naţional de Dezvoltare a Agriculturii şi Mediului Rural, anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.455 din 21 iunie 2017:

1. Prezentul Regulament stabileşte măsurile de sprijin, precum şi condiţiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului, inclusiv condiţiile obligatorii necesare pentru obţinerea mijloacelor, criteriile de eligibilitate, cuantumul anual, maximal al sprijinului financiar alocat, modalităţile de recepţionare, inspectare, autorizare, contabilizare a plăţilor.

5. Activităţile de subvenționare în agricultură și mediul rural au la bază următoarele principii:

1) previzibilitatea şi stabilitatea reglementărilor juridice;

2) transparenţa decizională;

3) tratamentul egal;

4) eficienţa bazată pe argumente economico-financiare;

5) continuitatea proceselor de susţinere a producătorilor agricoli;

6) asumarea responsabilităţilor de către beneficiarii de subvenţii drept condiţie obligatorie pentru obţinerea de ajutor financiar;

7) rezonabilitatea costurilor.

7. Sînt pasibili de subvenţionare producătorii agricoli, grupurile de producători care au efectuat investiţia ce corespunde domeniilor de acţiune aferente fiecărei măsuri de sprijin financiare și care:

5) dovedesc, prin acte confirmative, realizarea investiţiei (facturi, ordine de plată, acte de dare în exploatare);

7) sînt deţinători legali ai bunurilor imobile în/pe care se efectuează investiţia şi proprietari ai bunurilor mobile ce constituie obiect al investiţiei, (...).

1.6.1. Casele de ambalare şi frigiderele de păstrare a fructelor, strugurilor şi a legumelor

64. Mărimea subvenţiei se calculează sub formă de compensaţie în valoare de 50%, dar nu mai mult de 3,0 mil. lei per beneficiar, cu excepţia grupurilor de producători, pentru care plafonul va constitui 4,5 mil.lei din valoarea echipamentelor, utilajelor instalate şi materialelor de construcţie pentru investiţiile realizate în construcția de:

1) depozite frigorifice de păstrare a fructelor, strugurilor şi legumelor;

2) case de ambalare.

127. În termen de 15 zile lucrătoare de la momentul recepţionării dosarelor, subdiviziunea responsabilă din cadrul aparatului central al Agenţiei, în ordinea introducerii cererilor în SI ESBS, efectuează verificarea corectitudinii şi completitudinii datelor din dosarele fizice cu dosarele electronice din SI ESBS, corespunderea criteriilor de eligibilitate, inclusiv verificarea conform „principiului celor 4 ochi”.

129. În cazul fiecărui dosar ce conţine iregularităţi, se întocmeşte un proces-verbal, cu justificarea juridică a refuzului de a-l supune în continuare procedurii de examinare, informînd solicitantul prin poştă. Termenul de notificare a solicitantului nu trebuie să depăşească 30 de zile lucrătoare de la momentul recepţionării dosarului de către aparatul central al Agenţiei.

147. Refuzul Agenţiei poate fi contestat în instanţa de judecată conform procedurii stabilite în Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

148. Procedura de autorizare a plăților are la bază următoarele principii:

1) principiul transparenţei;

2) asigurarea concurenţei şi tratamentului egal, a imparţialităţii şi nediscriminării în privinţa tuturor solicitanţilor;

3) autorizarea plăţilor în ordinea recepţionării dosarelor „primul venit, primul servit”, conform proceselor-verbale de transmitere a subdiviziunii responsabile de aprobarea dosarelor, cu excepția dosarelor supuse procedurii de evaluare;

4) declararea de către solicitant pe propria răspundere a respectării condiţiilor de eligibilitate și a veridicității actelor anexate la cerere, a costurilor investiției pentru care se solicită subvenția.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, se constată că terenul cu nr. cadastral 3430102.005 aparține cu drept de proprietate Republicii Moldova, **iar construcțiile aflate pe acest teren cu numărul cadastral 3430102.005.01 și 3430102.005.02 aparțin cu drept de proprietate SRL „Frigo-Term”.** (f. 11-12 dosar administrativ vol II).

La data de 12.10.2018, SRL „Frigo-Term” a depus la AIPA dosarul de subvenționare nr. *****, conform Submăsurii 1.6.1, Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare şi procesare, Case de ambalare şi frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor şi a legumelor, din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017, conform căruia a solicitat subvenții **pentru construcția unei camere frigorifice în cadrul unui depozit agroindustrial cu numărul cadastral *****1.** (f. 12-15 dosar administrativ vol I).

Prin actul de inspecție nr. 719/is/2018 din 07.12.2018 emis de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, dosarul de subvenționare a fost declarat neeligibil din considerentul că solicitantul de subvenției SRL „Frigo-Term” nu deține drept de posesie legală asupra terenului pe care se află construcția agroindustrială, fapt ce, contravine pct. 7 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017. (f. 3-4 dosar administrativ vol I).

Astfel, conform procesului-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, ținând cont de Actul de inspecție nr. 719/is/2018 din 07.12.2018 şi în conformitate cu prevederile pct. 146 al Regulamentului cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului National de Dezvoltare a Agriculturii si Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21.06.2017, dosarul de subvenționare *****, a fost considerat neeligibil şi remis spre arhivare. (f. 2 dosar administrativ vol I).

La data de 01.02.2021, SRL „Frigo-Term”, a depus la AIPA o cerere prin care a solicitat să fie informat despre examinarea dosarului de subvenționare nr. ***** şi în cazul existenţei unei Decizii să-i fie comunicată.

Prin răspunsul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 186/05 din 01.03.2021, cererea a fost respinsă ca tardivă.

SRL „Frigo-Term” a contestat prin cerere prealabilă refuzul Agenției din 01.03.2021.

Prin scrisoarea nr. 531/05 din 27.05.2021, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a remis către SRL „Frigo-Term” actul de inspecție nr. 719/is/2018 și procesul verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, recepționate de reclamantă la 02.06.2021. (f. 10, 13, 17-19, 20, 21 dosar administrativ vol II).

La data de 02.07.2021, SRL „Frigo-Term” a depus la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cererea prealabilă prin care a solicitat să fie revocat/retras actul de inspecţie nr. 719/is/2018 şi procesul verbal privind constatarea iregularităților *****, prin care dosarul de subvenționare nr. *****, depus de SRL „Frigo-Term” a fost declarat neeligibil, cu dispunerea autorizării spre plată şi achitarea către SRL „Frigo-Term” a sprijinului financiar solicitat conform dosarului de subvenţionare nr. *****, în sumă de 223 817 lei. (f. 7-8 dosar administrativ vol II).

Prin Decizia Comisiei de examinare a cererilor prealabile nr. ***** din 11.08.2021, a fost respinsă cererea prealabilă depusă de SRL „Frigo-Term”, ca fiind neîntemeiată.

Completul judiciar reține că, instanța de fond a respins acțiunea reclamantei, reținând argumentele Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și anume că, solicitantul de subvenție SRL „Frigo-Term” nu deține drept de posesie legală asupra terenului pe care se află construcția agroindustrială, fapt ce, contravine pct. 7 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 455/2017.

Completul judiciar nu poate reține ca întemeiate concluziile instanței de fond și actele administrative emise de autoritatea publică pîrîtă/intimată: actul de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018, procesul-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018, și decizia Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr.***** din 11.08.2021 emisă în procedura prealabilă, din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Interpretarea normei juridice cuprinse în pct. 7 subpct. 7) din Regulament (HG 455/2017) necesită o analiză atât gramaticală, cât și logică și juridică, pentru a stabili exact sfera de aplicare a acesteia.

Pct. 7 subpct. 7) din Regulamentul menționat prevede că, sînt pasibili de subvenţionare producătorii agricoli, grupurile de producători care au efectuat investiţia ce corespunde domeniilor de acţiune aferente fiecărei măsuri de sprijin financiare și care:

7) sînt deţinători legali ai bunurilor imobile **în/pe** care se efectuează investiţia şi proprietari ai bunurilor mobile ce constituie obiect al investiţiei, (...).

În speță, cu referire la semantica „în/pe”, Completul judiciar menționează că, utilizarea barei oblice între prepozițiile **„în”** și **„pe”** este elementul cheie pentru determinarea eligibilității în funcție de locația și natura investiției.

Astfel, prepoziția **„în”,** se referă la investiții realizate în interiorul unui spațiu închis (ex: utilarea unei clădiri existente, instalarea de echipamente frigorifice într-un depozit, amenajări interioare).

Iar prepoziția **„pe”,** se referă la investiții realizate direct pe suprafața terenului (ex: înființarea unei livezi, construcția unei sere noi, sisteme de irigare).

Instanța de apel subliniază că, norma menționată este una disjunctivă. Ea nu obligă deținerea simultană a terenului și a clădirii dacă investiția este limitată la una dintre acestea. Dacă investiția se realizează **în** clădire, este suficient ca solicitantul să fie deținătorul legal al acelei clădiri.

Iar în ce privește sintagma „deținător legal", norma nu utilizează exclusiv termenul de „proprietar" pentru bunurile imobile, ci pe cel de „deținător legal". Aceasta extinde sfera subiecților la: proprietari; locatari/chiriași (în baza unui contract de locațiune înregistrat); comodatari (în baza unui contract de comodat), etc..

Scrisoare oficială emisă de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova (semnată de ministrul Ion Perju la data de 30.06.2020), confirmă exact interpretarea semantică pe care s-a bazat și Completul de judecată.(f.d.20)

Astfel, referitor la interpretarea semnului „/" (bara oblică), documentul precizează clar că utilizarea semnului **„/"** în textul **„în/pe"** din punctul 7, subpunctul 7) al Regulamentului (HG nr. 455/2017) echivalează cu conjuncția **„sau"**. Aceasta confirmă caracterul **disjunctiv** al normei, eliminând interpretarea AIPA care sugera o obligativitate cumulativă.

Conform scrisorii ministerului, sunt pasibili de subvenționare producătorii agricoli care sunt:

- deținători legali ai bunurilor imobile **în care** se efectuează investiția;
- **sau** deținători legali ai bunurilor imobile **pe care** se efectuează investiția.

Ministerul concluzionează că solicitantul de subvenționare trebuie să întrunească condițiile specificate în **mod alternativ**.

Acest lucru înseamnă că, dacă investiția (echipamentul frigorific) se află într-o clădire deținută legal (proprietatea SRL „Frigo-Term"), condiția este îndeplinită, indiferent dacă terenul de sub clădire este sau nu în posesia solicitantului.

Prin urmare, scrisoarea emisă de organul central de specialitate (Ministerul), demonstrează că însăși autoritatea care a elaborat sau care supraveghează implementarea Regulamentului confirmă poziția reclamantei.

Mai mult, și în scrisoarea emisă de AIPA la 01.12.2021 se reiterează această interpretare, explicând că legiuitorul a pornit de la faptul că, în viața reală, pot apărea situații în care investiția se efectuează într-o construcție existentă (reutilare) sau când investiția se efectuează pe teren (construcție nouă). (f.d.44)

Completul judiciar remarcă că, norma trebuie interpretată în sensul că **exigența deținerii legale este satisfăcută dacă solicitantul demonstrează un titlu legal (proprietate) asupra bunului imobil specific care găzduiește investiția.** În cazul SRL „Frigo-Term", din moment ce investiția a constat în reutilarea unei clădiri proprii, condiția de deținător legal al imobilului **„în care"** s-a efectuat investiția este pe deplin probată, indiferent de regimul juridic al terenului suport.

În speța dată, este stabilit cu certitudine faptul că, SRL „Frigo-Term” deține cu drept de proprietate construcția cu numărul cadastral *****1, conform Registrului Bunurilor Imobile. Astfel, se atestă că acesta îndeplinește calitatea de deținător legal al imobilului **în** care se efectuează investiția.

Potrivit art.21 Cod administrativ, (1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. (2) Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Iar potrivit art. 23 Cod administrativ, (1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente acționează respectând principiul egalității și nediscriminării. (2) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Orice diferență de tratament trebuie justificată în mod obiectiv.

Autoritățile publice trebuie să acționeze strict în conformitate cu legea și actele normative. În acest caz, AIPA a aplicat eronat pct. 7 subpct. 7) din Regulament, adăugând o condiție restrictivă (obligativitatea posesiei terenului) care nu era prevăzută pentru investițiile realizate în interiorul construcțiilor existente.

Exercitarea atribuțiilor nu poate fi contrară scopului reglementării. Scopul subvenționării prin Submăsura 1.6.1 este stimularea investițiilor în infrastructura postrecoltare. Respingerea unui dosar pentru un viciu de interpretare semantică (ignorarea distincției dintre „în” și „pe”) contravine scopului de susținere a producătorilor agricoli care dețin legal imobilele în care investesc.

Autoritățile trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Interpretarea oferită de Ministerul Agriculturii și recunoscută ulterior de AIPA în alte corespondențe oficiale confirmă faptul că norma „în/pe” este disjunctivă (echivalează cu „sau”). Refuzul inițial aplicat SRL „Frigo-Term” reprezintă o diferență de tratament nejustificată obiectiv, având în vedere că alți solicitanți în situații identice (reutilarea clădirilor proprii pe terenuri publice) au fost considerați eligibili.

În condițiile descrise supra, Completul judiciar va anula actul de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018, procesul-verbal privind constatarea iregularităților ***** din 10.12.2018 și decizia Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr.***** din 11.08.2021 emisă în procedura prealabilă și va obliga Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să reexamineze cererea depusă de SRL ”Frigo-Term” privind acordarea sprijinului financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.*****, ținînd cont de cele expuse supra.

În ce privește pretenția reclamantei privind obligarea pârâtei să autorizeze spre plată și achite sprijinul financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.*****, în mărime de 223817 lei, Completul judiciar menționează că, în condițiile concrete ale cazului, este prematură intervenția instanței de judecată,

respectiv autoritatea publică este chemată în cadrul procedurii de re-examinăre a cererii să se ghideze de la starea de fapt și de drept reținută adoptând o soluție legală și argumntată.

În această ordine de idei, Completul judiciar va reține, că autorizarea plății unei subvenții implică nu doar verificarea dreptului de proprietate asupra imobilului (aspect tranșat deja de instanță), ci și o serie de alte verificări tehnice: dacă prețurile utilajelor sunt rezonabile, dacă furnizorii sunt eligibili, dacă toate documentele contabile sunt conforme și dacă plafonul financiar al măsurii nu a fost depășit. Instanța nu are competența de a efectua acest audit financiar în locul Agenției.

Astfel, în procesul de reexaminare, AIPA este obligată să excludă motivul legat de posesia terenului ca impediment, urmând să autorizeze plata dacă celelalte condiții (facturi, ordine de plată, existența fizică a bunurilor) sunt îndeplinite conform legii.

Cercetând cu maximă diligență materialul probator prezentat în raport cu starea de fapt reținută la caz, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru notează că dosarul nu conține vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de SRL ”Frigo-Term”, ***se admite.***

Se casează hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 mai 2022, ***și se emite o decizie nouă potrivit căreia:***

Acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL ”Frigo-Term”, ***se admite parțial.***

Se anulează actul de inspecție nr.719/is/2018 din 07.12.2018 și procesul-verbal privind constatarea iregularităților ** din 10.12.2018, emise de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.***

Se anulează decizia Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr.** din 11.08.2021 emisă în procedura prealabilă.***

Se obligă Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să reexamineze cererea depusă de SRL ”Frigo-Term” privind acordarea sprijinului financiar solicitat conform dosarului de subvenționare nr.**.***

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Sîrbu Victoria

Bostan Angela